

L'HORA DEL POBLE

TORROELLA DE FLUVIÀ

ÀNGEL REYNAL

M.A.P. | TORROELLA DE FLUVIÀ

■ Torroella de Fluvià
On la font nova ja canta,
Respira l'aire del pla,
Respecta l'arbre i la planta.
Obra tal com ha d'obrar,
Estima, treballa, creu;
La terra és la millor amiga,
La del blat i ordi que espiga
A mercè d'un bon conreu.

De la cultura en fa un deure.
Educa, convenç, té amics.

Fa molt, sense fer-s'hi veure.
Li plauen casals antics.
Un Centre d'Estudis crea,
Vigorós, del Baix Fluvià,
Impulsa la millor idea,
Àvidament sap on va.

Aquest és el poema acròstic que Montserrat Vayreda dedicava al municipi, al llibre *L'Alt Empordà Passat i present dels seus pobles*, que va compartir amb el pintor Lluís Roura.

EL POBLE. Torroella de Fluvià és un municipi que trobem a la plana alt-empordanesa, envoltat de natura, enmig de zones d'aiguamolls i amb un dels conjunts pictòrics romànics més importants del territori, entre moltes altres joies de patrimoni. Té tres nuclis de poblament: Torroella de Fluvià, Vilacolum i Sant Tomàs de Fluvià. El nucli més gran és el de Torroella de Fluvià i queda dividit en dos barris: el barri de la Força

El primer document escrit on apareix el nom de Torroella de Fluvià és de l'any 922

i el barri de la Vila. El primer llueix pel seu urbanisme medieval, té carrers estrets i algunes restes del recinte fortificat que antigament protegia el poble, és també la zona més antiga de la població.

D'altra banda, el barri de la Vila es va crear al segle XI arran de l'arribada de gent d'altres poblacions veïnes.

LA HISTÒRIA. El poble sempre ha sigut terra de pas i va ser molt important, per la seva situació geogràfica, durant l'arribada dels romans a Empúries. És per això que, segons alguns documents antics, el nom de Torroella prové del llatí *turricella*, que vol dir 'torre petita' i és on els romans vigilaven el camí fins a Besalú. Hi ha qui explica, però, que la fortificació, «la torroella», va ser la que va donar nom al poble. Tot i això, el primer document on apareix escrit aquest topònim és de 922. ■

• **HABITANTS**
726

• **EXTENSIÓ**
16,95 KM²

• **ALCALDIA**
Pere Moradell i Puig

• **GOVERN**
Moradell és batlle des de 1979

• **TURISME**
Patrimoni natural i patrimoni cultural

• **GENTILICI**
Torroellenc i torroellenca

• **CODI POSTAL**
17474

Ajuntament de
Torroella de Fluvià

ENTREVISTA ■ PERE MORADELL I PUIG. ALCALDE DE TORROELLA DE FLUVIÀ

«Tenim diferents espais per visitar: natura i patrimoni cultural»

M.A.P. | TORROELLA DE FLUVIÀ

■ Com explicaria el poble de Torroella de Fluvià a algú que no l'ha visitat mai?

Donc li diria que tenim diferents espais per visitar i gaudir del poble, ja siguin zones de patrimoni natural o també de patrimoni arquitectònic i cultural. En aquest sentit, tenim tres esglésies: dues de romàniques i una del segle XV o XVI. Al municipi també hi tenim sitges iberes, restes romanes, unes pintures romàniques que són les segones més importants de Catalunya i les primeres en metres quadrats, a Sant Tomàs de Fluvià, entre altres atractius. D'altra banda, vam expropiar un bosc de ribera que l'hem convertit recentment en una zona d'esbarjo, magnífica per passejar, amb un espai de pícnic. I sobretot te-

nim molt d'entorn natural, a Sant Tomàs, per exemple, hi ha molta zona de suredes, pins, alzines... Això ens dona diversitat.

El poble, tot i ser petit, té molt patrimoni cultural i molt important per a la història de Catalunya.

Antigament, hi havia sis esglésies i la veritat és que ve molta gent a visitar les pintures i les restes romanes que s'han trobat aquí. Hi ha una guia que es dedica únicament a acompanyar la gent que ve. Fem visites guiades i hem fet molta difusió de les troballes que tenim. Cal pensar que estem en una zona de pas, per aquí és on passaven els romans d'Empúries que anaven a Besalú. Hi havia la Via Augusta de Vilamacolum, que ara se'n diu carrer Besalú. I d'aquesta història pensem que ve el nom de Torroella

ÀNGEL REYNAL

de Fluvià, ja que Torroella ve de *turricella*, que és una torre de vigilància que tenien els romans que estaven aquí per avisar si hi havia entrebancs durant la ruta. És a dir, el poble servia per vigilar tota l'esplanada. Al poble actual hi ha restes romanes i sitges dels ibers, que eren nòmades, i s'instal·laven aquí perquè hi havia molts aiguamolls.

Com diria que està el poble actualment?

Quan vaig entrar a l'Ajuntament no hi havia cap servei. Han passat molt anys i s'han fet projectes importants. Sovint els canvis els veuen més els de fora que no pas els del mateix poble, però s'han fet

moltes coses. Ara tenim els tres nuclis: Torroella de Fluvià, Sant Tomàs i Vilacolum, arreglats. És agradable de passejar-hi, hi ha propostes visitables i en podem presumir.

Quins projectes destacaria del seu històric mandat?

El més important per a Torroella de Fluvià va ser aconseguir el pont i implementar-hi tots els serveis d'aigua, canalització, enllumenat... També cal destacar el dispensari nou o el magatzem per a la brigada municipal que vam fer. El més nou que tenim sobre la taula ara són dos aparcaments; vam expropiar els terrenys i ara estem en la fase d'adequació.

Quin ha de ser el futur del poble?

Ha de continuar mirant cap a la pagesia, que es pugui guanyar la vida, i si no, el poble s'ha d'anar encarant a altres sectors. Per exemple, ara tenim cinc o sis cases de turisme rural i molts pisos turístics i cal compaginar les dues vessants, ja que estem a només cinc quilòmetres de la platja. A més, intentarem entrar als fons Next Generation i farem tot el que sigui per donar valor afegit al poble.

Sempre li fan la mateixa pregunta: és el seu últim mandat?

No està decidit. Ho estem valorant, no puc dir ni sí ni no, ho estem valorant amb l'equip. ■

SABIES QUE... ?

■ A Sant Tomàs de Fluvià hi ha una de les pintures romàniques més importants de Catalunya. Sabem que el priorat benedictí va ser fundat durant l'últim terç del segle XI pels monjos de Sant Víctor de Marsella. I, l'any 1982, a l'església de Sant Tomàs de Fluvià, s'hi va descobrir un important conjunt de pintura mural, a la conca absidal i a la volta de la nau. Segons els experts, les pintures s'han de datar entre els segles XII, l'absis, i el XIII, la nau. En aquest emplaçament ja s'hi han fet fins a tres campanyes d'excavació, tant a l'interior com a l'exterior, i cal destacar que s'hi va trobar tota mena de vestigis: ceràmica grisa emporitana, campaniana, terra sigil·lada, teules i imbrices i trossos d'estuc pintat de diferents colors. També una sitja i una sepultura, i van trobar-hi una moneda visigòtica i fragments de terrissa d'aquesta època. La data de les troballes va del segle II aC fins al segle VIII dC. I gràcies a les excavacions, es van identificar les

restes d'una vil·la romana i altres murs que els experts consideren d'una església anterior a la romànica.

TROBALLES IBERES. Tal com expliquen des de l'Ajuntament de Torroella de Fluvià, no fa massa anys, durant la construcció d'uns habitatges d'obra nova, es van descobrir unes restes de ceràmica. Els serveis arqueològics de la Diputació de Girona van datar les restes del segle IV aC. Segons els experts, les troballes de ceràmica corresponen a l'època dels ibers, igual que les sitges que es van trobar al poble.

LES TRES ESGLÉSIES. Com hem dit anteriorment, Torroella de Fluvià i el seu entorn comptava amb un total de sis esglésies, de les quals avui se'n conserven tres: l'església de Sant Cebrià de Torroella de Fluvià, l'església de Sant Esteve de Vilacolum i l'església de Sant Tomàs de Fluvià. Totes les esglésies es poden visitar, amb visites guiades. ■

